

Prof. dr Duško Bjelica
Doc. dr Dragan Krivokapić

TEORIJA TJELESNOG VJEŽBANJA I SPORTA

*Prof. dr Duško Bjelica
Dr Dragan Krivokapić*

Teorijske osnove fizičke kulture

POSEBNOST FIZIČKE KULTURE KAO
INTEGRALNOG DIJELA
OPŠTE KULTURE

Prof.dr Duško Bjelica
doc. dr Bojan Mašanović

- "Sport je **dio nasljedstva** svakog muškarca i žene i **njegovo odsustvo se nikada ne može nadoknaditi...**" – Pierre de Coubertin

- **Zašto** se ne može nadoknaditi?
- Svestrano vaspitana i obrazovana ličnost
- Biološki značaj
- Mentalni značaj

Cilj školskog sporta

- Razvoj pokretnih i funkcionalnih sposobnosti
- Sticanje znanja i sposobnosti
- Razvoj upornosti
- Samopouzdanja
- Duševno obogaćivanje
- Prevazilaženje različitih izazova

- Podstiče vrijednosti poput:
 - timskog duha
 - Solidarnosti
 - Tolerancije
 - poštene igre
 - doprinosi ličnom razvitku i ispunjenju

- Olimpijski ideal razvijanja sporta kako bi se **poticali mir i razumijevanje** među nacijama i kulturama, kao i obrazovanje mladih ljudi,

- Sport je našao **mjesto** u najvišim **pravnim aktima**

- **Zašto** je našao mjesto u pravnim aktima?

- Sport se susreće s novim prijetnjama i izazovima koji su se pojavili u evropskom društvu:
 - komercijalni pritisak
 - izrabljivanje mladih igrača
 - Doping
 - Rasizam
 - Nasilje
 - Korupcija
 - pranje novca

- sport je djelatnost od javnog interesa
- Svi učesnici treba da budu zaštićeni

Zakonu o sportu RCG:

- obuhvata mjere i aktivnosti kojima se obezbjeđuje:
 - Djeci i omladini vaspitanje i skladan razvoj
 - sportistima sistematičan rad i stvaranje uslova za postizanje vrhunskih rezultata
 - interes građana za sportskom rekreacijom i djelovanje na zaštiti i poboljšanju zdravlja
 - pozitivno djelovanje na kvalitet života invalida.

Dokument Savjeta Evrope koji sadrži :

- Evropsku **sportsku** povelju;
- Evropski kodeks sportske **etike**;
- Evropsku povelju **sporta za sve**;
- Evropsku **urbanu** povelju;
- Konvenciju o sprečavanju **nasilja** u sportu;
- Konvenciju o sprečavanju **dopinga** u sportu.

- Važna uloga sporta u evropskom društvu i njegova posebnost priznati su 2000. godine u "**Ugovoru iz Nice**„ Europskog vijeća
- U ugovoru piše da treba **voditi računa prilikom primjena zajedničkih političkih odluka.**
- Ona ističe da **sportske organizacije i države članice imaju glavnu odgovornost** u provođenju sportskih događaja, **sa centralnom ulogom za sportske federacije.**

- objašnjava da sportske organizacije moraju **provoditi svoj zadatak** organizovanja i **podstcanja** svojih **pojedinih sportova** "s dužnim poštovanjem prema pravnim propisima pojedine države i Unije".

- Priznaje da "iako **Unija nema** direktna **ovlašćenja** na tom području, u skladu s njenim djelovanjem prema raznim odredbama Ugovora, Unija **mora voditi računa** o socijalnim, obrazovnim i kulturnim funkcijama koje su usađene u sportu i koje ga čine posebnim, kako bi etički kodeks i solidarnost **nužna za očuvanje njegove socijalne uloge** mogli biti poštovani i očuvani".
- Europske institucije priznale su posebnost uloge koju sport igra u europskom društvu, koja se temelji na **strukturama koje pokreću volonteri**, u pogledu zdravlja, društvene integriranosti i kulture.

- Na najprestižnijim fakultetima u svijetu, kao što su: Stenford, Harvard, Oksford, Kembridž, Jejl itd. poklanja **izuzetna pažnja sportu**, a studenti sportisti uživaju veliki **ugled** i imaju značajne **povlastice**.

- **Sport** je područje ljudske aktivnosti koje predstavlja **ogroman potencijal za njihovo zbližavanje**, jer **dopire do svih** bez obzira na godine ili društveno porijeklo.
- Prema **Eurobarometar anketi** iz 2004. godine, otprilike **60% evropskih građana redovno učestvuje u sportskim aktivnostima** unutar ili izvan nekog od 700,000 klubova, koji su članovi mnogobrojnih udruženja i federacija.

- Ogromna **većina** sportskih aktivnosti odvija se u **amaterskim** strukturama

- Mnogi **državnici** i uticajni političari danas se sve više **okreću sportu**, tom fenomenu koji je ušao u sve pore društva, i **preko koga postižu veću popularnost**.

- Akta EU takođe **sadrže** sledeće **zadatke**:
 - **Poboljšanje zdravlja** kroz fizičku aktivnost
 - Udruživanje snaga u **borbi protiv dopinga**
 - **Poboljšanje** uloge sporta u obrazovanju
 - **Poticanje volontiranja** i aktivnog građanstva
 - Korišćenje potencijala koji sport ima za društveno uključivanje, **integraciju** i jednake mogućnosti
 - Ojačanje prevencije i **borbe protiv rasizma** i nasilja
 - Kako **podijeliti** naše vrijednosti s drugim dijelovima svijeta
 - Kako **poduprijeti** održiv razvoj

- Američke statistike pokazuju da 1\$ uložen u fizičku aktivnost donosi 3,20 \$ uštede u medicinskim troškovima.
- Kao oruđe za zdravstveno-preventivni rad, sport ima veći utjecaj od bilo kojeg drugog društvenog pokreta.

- Na evropskom nivou preporučuje se da trgovanje doping supstancama bude tretirano na isti način kao i trgovanje drogama po cijeloj Europskoj uniji.

- **Podstiču** uključivanje socijalnih i građanskih inicijativa u **omasovljavanje** sportskih aktivnosti

- Sport je dinamičan i **brzorastući sektor** s podcijenjenim makro-ekonomskim učinkom, i **može doprinijeti** ciljevima **rasta i stvaranja radnih mjesta**.
- Može poslužiti kao **oruđe za lokalni** i regionalni **razvoj**, urbano obnavljanje i ruralni **razvoj**.
- Sport se **može stopiti s turizmom** i podsticati poboljšanje infrastruktura i nastajanje novih **partnerstva za financiranje sportskih objekata i objekata za razonodu**.

- U istraživanju predstavljenom 2006. godine **kad je Austrija predsjedavala EU** napomenuto je da je **sport** u širem smislu **stvorio** dodatni **profit od 407 bilijona evra** 2004. godine što je predstavljalo 3.7% BDP-a EU-je, i **radna mjesta za 15 miliona** ljudi ili 5.4% radne snage

- Godišnji bilans sporta premašuje bilanse velikih multinacionalnih kompanija.
- Sredstvo sticanja materijalnih sredstava

BOCA
C.A.B. J.
BOCA
RUS

ESTADISTA DE CASOBA

JAMES

GATORADE GATORADE

NO LO VAS A

LA NUEVA

NO LO VAS A

Polacrin BLACK

- Rastući dio ekonomske vrijednosti sportova vezan je uz prava intelektualnog vlasništva.
- Ta se prava odnose na autorska prava, reklamna obaveštenja, zaštitne znakove, medijska i prava lika.
- mogućnost pristupa sportskim događajima na daljinu

- S druge strane, **usprkos** cjelokupnoj ekonomskoj važnosti sporta, ogromna **većina sportskih aktivnosti** odvija se u **neprofitnim strukturama** od kojih **mnoge** zavise od javne pomoći, a od njih se **očekuje da pruže svim građanima mogućnost pristupa** sportskim aktivnostima.

- Sport je human, pruža ravnopravne uslove za takmičenje.
 - Takmičenja za muškarce i žene
 - samostalnost i raznolikost sportskih organizacija
 - piramidalnu strukturu takmičenja od opštinskog do elitnog nivoa
 - organizirane solidarnosti između različitih operatera

- **Organizacija** sporta i takmičenja **na nacionalnom nivou dio je istorijske i kulturalne pozadine i u skladu je sa željama svih građana.**

- **televizijska prava** primarni **izvor prihoda** za profesionalni sport
- **medijska prava** odlučujući su izvor sadržaja za mnoge medijske operatere
- Sport je **pokretačka snaga** iza **nicanja novih medija** i interaktivnih televizijskih usluga.

- U prethodnim navodima pojam **sport** obuhvata **sve ono što** pripisujemo pojmu **fizička kultura**
- na **engleskom govornom području** pojam ***sport*** obuhvata sve ono što kod nas podrazumijeva pojam ***fizička kultura***

■ HVALA NA PAŽNJI

Literatura

Prof. dr Duško Bjelica
Doc. dr Dragan Krivokapić

TEORIJA TJELESNOG VJEŽBANJA I SPORTA

https://www.researchgate.net/publication/333531898_Teorija_tjelesnog_vjezbanja_i_sporta?_sg=91bg3Ofyo67E0mTjdzJ8EqW0RyMKBPiGhJNCCbIL2mt2FrqrmL_UOsWMIQH-OO1otvjKnH7IR6xiu3xwYMVkCfp_GKt-l1e4F3HjmJJP.X7TSSmTpDkhlFWFrudzxbefxYMGgVN948fP-YQBwdnidNcH9JMAFC7w021NO3bHVGT5u13BB5kiSPkHDhU6nsQ

Literatura

*Prof. dr Duško Bjelica
Dr Dragan Krivokapić*

Teorijske osnove fizičke kulture

https://www.researchgate.net/publication/333262339_Duško_Bjelica_Dragan_Krivokapić_-_Teorijske_osnove_fizicke_kulture